

קיימסיה. טעמא דר"א דמתני' כד' שמואל: לא הוי. עגמה: ולא דמיא. ע"י פדיון כשנפל בה מוס: אלא הקדש דמיס. דהיינו קדושת דק הציט: **ואמרו יאות**. וטפיר קאמרט שפופות לנד"ש: **לנקרינו**. לעולה לקיין המזבח אי"ל דכמיז דבקר: שאין לעוף פדיון. אף שנפל בו מוס כדאיתא בנזיר: **לפוס קן וכו'**. לפיכך לר' לומר דעופות לא קדש מתחילה אלא קדושת דמיס: **עעמא דין סניא**. טעמא דק מנה דלמר אליבא דר"ש המפריש נקבה לעולה ולאסא ולפסח אינו עושה תמורה: אלא אפי' עטמה באווס השס. שלא קרא עליו שם קדושה ראוהו לוי: וקשיא ברא כסיב ופעמיו וטעריך. דמתמיס ופי קרבן מה שיהא חס בעי העמדה והערכה דהא דסיפא דר' קרא כמיז והעמיד והעריך וכאן ממי' לא בעי העמדה והערכה או שאינו קדוש כלל או שהוא עגמו קרב למזבח: ה"ג כסיב וטעמיו וטעריך. סימוא דמירוצא דר"ז הוא כיון לעולה הרי היא ראויה למזבח לשם שלמים: הרי **נובע והנרצע**. דמיז בתוספתא פ"ק דתמורה דעושי תמורה ואינה ראויה להקרבה כלל: אלא דומיא דטמאה ממש שאין זמינה קרבן לאפוקי ועולת נקבה שיש זמינה קרבן: ה"ג כסיב וטעמיו וטעריך. סימוא דמירוצא דר"ז הוא כיון דקרא איירי בטמאה ממש לריכה העמדה והערכה: הריכה ה **מתני'** משערין את הלשכה. ונתנין זה השער לשלמים יום ולוקחין מהם הגזברין מה שנירביין בחיבתו כסוד שפסקין ואם נמיירק המתק אין מוספין דמיס ואם הוא לוקחין לפי הוול: **המקבל עליו לפסק סלומט**. כימות קזיר חטיס וצלידת עגבים ומסיקת ותיס היו הגזברים מקדימין מעות לחטוי ויהי החטוי מקבל עליו לפסק ימות ושמנים ושלמות כל השנה ואם היו או נמכרים ד' סאין בסלע והוקירו ועמדו ג' סאין לר' לומר ד' לו ואם קיבל לפסק ג' סאין בסלע והולו ועמדו ד' בסלע נותן ד' בסלע דלא גרע מהדיוט דלא קני אלא במשיכה: **סלעיטע** לו. ואפילו משך הגזבר ונתן מעות אחריותם על החטוי: אינו מקבל מעושו. כלומר אין מחשבין מעושו על חטוי ולא וכה כהם אע"פ שקבלום מהגזבר: **עד שיהי המזבח מרצה**. שיעלה לר' על המזבח הלכך אם העליעה הסולת או שהחמין היין אחריותם על החטוי: **גמ' מיד פיו מקבלין את מעוטיהו**. דלא מיישינן שיפסלו שהכהנים וריוין הן: הדרין עלך פרק התרומה

מתני' משערין את הלשכה. לפירוט את חובת ההקדש כתבנו למעלה בפרק הכרוב. כל מי שמכר את יצומו ושמנים ושלמות ואמר מתו לי מעותיהן אלא שזמעיין לו^(א) אלא הולך אלא גזבר וגזבר מעמידו אלא שולמי: **מיד ההקדש על העלויה**. אם נתקדשו אינו מנספד ההקדש שהמעות קמות כדכתבו ונתן הכסף וקם לו. הולו אין ההפסד להקדש לפי שאין מה הדיוט חמור מן ההקדש שאינה קונה אלא במשיכה: **סלעיטע סולת סלעיטע** לו. למוכר ואסור למזבח דמיז נתן במזבח דבקר כל קרבנות סולת שהתלעה רוצה פסולה חטין שהתלעו רוצן פסולות. וכן אם נשפך היין נשפך למוכר כדמיא בתוספתא פ"ב אינו מקבל את מעותיו עד שיהא המזבח מרצה. וירושלמי מני ר' שמעון אומר מיד היה מקבל מעותיו והכהנים וריוין הן: **מתני'** אלו הן הממונים. ירושלמי רבי חזקיה ורבנן חד אמר שלמי כל דור דור נא למנות ותרנא אמר מי שהיה באותו הדור מנה מה שדורו. על ההתמנות שהיה נתן חותם למי שרוצה סולת ויין ושמן מן הגזבר לדמיין דיועין לכל ומי שצא לקנות מן ההקדש נתן מעות ליוחנן והוא נתן לו חותם והיה כבוד בו מיד נכיר כבוד או איל או פר דהמפרש לקמן וכזה בו גם כהן ואם נמסר לחמייה ונתן לו הסולת והיין ושמן: **על הפייסות**. דמפרש כימות פ"ב כשהיו צדין להפיק זקן ויושב דבמערב בלשכה חטיה גביה בקודש וחטיה גביה בחול ומלמד להם דרך הפייס א"י הוא היה נוטל מלפנת מרשאו של א' מתן וממנו היה מתחיל מניין דמפרש התס: **ספסיה** זה **מרדכי** בלשון ונתן נקרא שמו פסחיה שהיה פוחח דברים וירושן יודע צבעים לטון. היכי דמי פוחח דברים וירושן דקאמר בנמנות פסק ר' שמעאל (ף סד) מנשה כהן העומר מנגות לריפין ושהי הלחם מתקעט עין סוכר מטא עומר לא הו ידעי מהיכא אייתו אכרו אתה הוא חרשא אומיב חולא ידיה אליגרא חולא ידיה אלרישא אמר להו מרדכי מי איכא דוכתא דשמייה גנות לריפין ג' אריפין גנות דקודש ואשכח מטא לאתויי שמי הלחם לא הו ידעי מהיכא אייתויה מפרש בירושלמי לפי שכל הנצואות שגדלו באותה ענה בצדק שרצל אכרו אתה חולא חרשא אומיב חולא ידיה אעיתה חולא ידיה אסכרא אמר להו מרדכי מי איכא דוכמייה דשמייה עין סוכר או סוכר עין דקודש ואשכח הכהו ג' עין דלחמין ג' קנין חולא אמרה לויכתי וחדא אמרה לימתי וחדא אמרה לעימתי. סוכר ויכתי ויבה ממש לימתי ששפעה סוכר לעימתי שופעת כמעין דכלהו חולא למטות חולא לעולה אמר להו מרדכי שמת' בויב סיכנה בים סיכנה צעיה סיכנה וכו' ועולת דגנדר הניאוס צדוק ואשכח היינו דמתן פסחיה על הקנין שהיה עומד לפרש כד' מציאות הנשים קנייהס: **מתני'** על חולי מעיים. ירושלמי על ידי שהכהנים הולכין יחפין

א"ר יוסי קיימיה כהא דא"ר שמואל בשם ר' ועירא כל שאינה יכולה ליקרב לא היא ולא דמיה לא קדשה אלא הקדש דמיס ואת אמרת יאות להקריבו אין את יכול דכתיב בבקר ולא עופות לפרותו אין את יכול "שאין לעוף פדיון לפום כן צריך מימר לא קדשה אלא קדושת דמיס חברייה בשם רבי יוחנן ר' אייבו בר נגרי אמר קומי רבי אילא בשם רבי יוחנן נמיא דמיז תניא ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו מנחה קרבן לה' מוה ת"ל טמאה אלא אפילו טמאה באותו השם וקשיא כדא כתיב והעמידו והעריך ר' ועירא בשם ר"א לא אמר רבי אלא ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו מנחה קרבן לה' כל שאינה ראוי ליקרב לא כאן ולא במקום אחר אינו עושה תמורה יצאת נקבה (שבועות) לעולה אע"פ שאינה ראויה ליקרב כאן באין ליקרב במקום אחר (א) רבי אבון ורבי בון רעון קומי רבי ועירא הרי הרובע והרבע שאין ראוי ליקרב לא כאן ולא במקום אחר והרי הן עושי תמורה אמר לון אף אני לא אמרתי אלא טמאה ממש (פ"ב מבורך) וקשיא ברא כתיב והעמידו והעריך:

הלכה ה מתני' יצאת לל' יום משערין את הלשכה (כל' המקבל עליו לפסק סלחות מארבע עמדות משלש יספק מדי' משלש ועמדו מדי' יספק מדי' שיר הקדש על העלויה) אם התלעיה סולת התלעיה לו ואם החמין יין החמין לו אינו מקבל מעותיו על שיהא המזבח מרצה: **גמ' הניי** בשם ר"ש מיד היו מקבלין את מעותיהן והכהנים וריוין הן:

הדרין עלך פרק התרומה הלכה א מתני' אלו הן הממונים שהיו במקדש ויחנן בן פנחס על החתומות אחייה על הנסכים (ב) מתנה בן שמואל על הפייסות פתחיה על הקנין פתחיה זהו מרדכי ולמה נקרא שמו פתחיה שהיה פוחח דברים ודורשן ויודע בשבועים לשון. בן אחייה על חולי מעיים חנוניה חופר שיחון גביני כרו בן גבר על נעילת שערים בן בבי במונה על הפקיע בן גורמ על הצלצל הוגרם בן לוי על השיר בית גרמו על מעשה לחם הפנים בית אבטינים על מעשה הקמורת ואלעזר על הפרוכת ופנחס המלבישי: **גמ' ר"י** חזקיה א"ר סימון ורבנן חד אמר כשירי דור ודור בא למנות עליהן והרבה אמר מי שהיה באותו דור מנה מה שדורו (וא) דאמר כשירי כל דור ודור בא למנות על כולן הוא אומר וכו' צדיק לברכה מאן דאמר מי שהיה באותו דור מנה מה שדורו על כולן הוא אומר ושם רשעים ירקב ועל מי נאמר זכר צדיק לברכה על בן קטין וחבירו) אמר

האח דמתן כפ"ג דיומא בית גרמו לא רצו לממך בית גרמו לא רצו לממך וכו' והוגרם בין לוי היה יודע פרק בשרי ולא רצה לממך וכו' צדיק לברכה ועל האחוריים הוא אומר שם רשעים ירקב אבן קמנר לחויה קאי: על כולן הוא אומר שם רשעים ירקב. אפילו על בית גרמו: על כן קטין וחבירו.

תקלין הדרין

ר"ש מיד פו'. דלא חייש' שיפסלו שהכהנים וריוין הן: הדרין עלך התרומה פרק רביעי **מתני'** אלו הן הממונים כו'. לטון רבינו הארון. כולם נקראו ע"ש הירושלמי וכן במלכים פרעה ואצמילך ומלכי זרע וכו' משנמנות נמרדכי. וירושלמי בפתח המליצ' **הפייסות**. להורות סדר הגורלות מי זוכה בעבודה זו ומי באחרת: **הקנים**. כגון זו חובה ויולת שמביאין קני חובה וטנים מעומיהם לשפופות שבמקדש והממונים על השפופות לוקחים מהם הן הן גופי הלכות: **יודע צבעים** לטון. הוא סימוא דמילתא דלתיב מיתורו ליה לפי שכל השאים שמביאין הקנים לטום משונים לאריותם ללשונותם ומשוגש ג"כ והוא היה מניין כל ע' לטון ומילתא דבין כל שישיית אותן הלושות ובמפרש בגמרא על אחת שאמרה לויכתי ופירש הוא כוננה כהן זכא ליטול את בנה: **על חולי מעיים**. מפרש בגמרא: **חופר שיחון**. כתי שיהא מים מטיין לעולי רגלים: **גביני**. עס אדם הנמכר: **ללל** ימצלו בלע"ז וכשהיו שומעין קולו היו מחמילין הלוים בשיר: **כן לו**. משגב לוי על השיר להתחיל ובסיומו היו כולן מסיימין: **גמ' כשירי כל דור ודור**. שלח מנה רק הכשרים המיוחדים. ולכן מנה אלו בלנד אע"פ שהיו עוד כדורות אחרים ממניס לח מנה אלא המעולים כמ"ש רחמי בני עליה והמה מועטים במספר: **מי שהי באווס הדור**. ולא דוקא משום שהן כשרי כל דור אלא המוגה מנה אלו שהיה גדור: ה"ג **מתן פנינן**. כימות פרק ג' **עלין הוא אומר זכר פו'**. דאיהו ס"ל שכל המטיין כאן היו כשרים וא"כ לידיה לר' לפרשי מ"ש כימות על הרשעים נאמר ז"ל על כולם גם אבי גרמי ובית צבתיים אף שמוכרים סם במשנה לנפלי. אך דבכרייתא אמרו שמנא חטובה לדכיהה כ"יה כדוויין ולכן נאמר גם עליהם ז"ל ועל בן קמנר שלח מנא חטובה לדכיו נאמר וסם רשעים כו': **מ"ד מי שהי פו'**. ולי' כשרים א"כ ממי' דיומא כשטייה דעל הרשעים קאי על כן קטין וחבירו דכשיי עס כשיי' דמתני' דמוכרין ללשכ עליון קאי מ"ש ז"ל וגירכת הספרים

ועל חולי מעיים. ירושלמי על ידי שהכהנים הולכין יחפין על הגזברין מאן דמיירק המתק אין מוספין דמיס ואם הוא לוקחין לפי הוול: **המקבל עליו לפסק סלומט**. כימות קזיר חטיס וצלידת עגבים ומסיקת ותיס היו הגזברים מקדימין מעות לחטוי ויהי החטוי מקבל עליו לפסק ימות ושמנים ושלמות כל השנה ואם היו או נמכרים ד' סאין בסלע והוקירו ועמדו ג' סאין לר' לומר ד' לו ואם קיבל לפסק ג' סאין בסלע והולו ועמדו ד' בסלע נותן ד' בסלע דלא גרע מהדיוט דלא קני אלא במשיכה: **סלעיטע** לו. ואפילו משך הגזבר ונתן מעות אחריותם על החטוי: אינו מקבל מעושו. כלומר אין מחשבין מעושו על חטוי ולא וכה כהם אע"פ שקבלום מהגזבר: **עד שיהי המזבח מרצה**. שיעלה לר' על המזבח הלכך אם העליעה הסולת או שהחמין היין אחריותם על החטוי: **גמ' מיד פיו מקבלין את מעוטיהו**. דלא מיישינן שיפסלו שהכהנים וריוין הן: הדרין עלך פרק התרומה

הלכה א מתני' על החוסמות. ועל הקלמות כדמפרש לקמן במתני': על הפייסות. להורות סדר הגורל מי זוכה בעבודה זו ומי בוו כמפורש במ"י יומא: **על הקנים**. כגון זו חובה ויולת שמביאין קני חובה דהיינו מורים ובני יונה וטנים מעומיהם לשפופות שבמקדש והממונים על השפופות לוקחים מהמות ומביאין בן הקנים והיה לר' שימנה על זה חסך גדול ובקי כדאמרין במסכת אבות קנים ופתחי נדה הן הן גופי הלכות: **ספסיה פוחח דברים וכו'**. והוא מרדכי בלשון שיעלה מן הגולה ונקרא כן שהיה בולל לטנות הרצה דמפרש בגמרא: **על חולי מעיים**. מפרש בגמרא: **חופר שיחון**. היה בקי בחפירות שיחון דמפרש בגמרא והיה ממונה לחפור שיחין כדי שיהיו מים מטיין לעולי רגלים: **גביני**. כך שמו של האיש המכריו כדמפרש בגמרא: **על עינים שערס**. לנטול השערים בערב ולפתח דבקר: **על הפקיע**. מפרש גמ': **ללל** כלי שיר שיש לו קול גדול לטון מלליה אלויו ימצלו בלע"ז וכשהיו שומעין קולו היו הלוים מחמילין בשיר: **על השיר**. להתחיל את השיר וכשהיה מסיים היו כולן מסיימין: **בית גרמו וכו'**. כולה מפרש בגמרא: **גמ' כשירי דור ודור** נא למנות. שאי אפשר שאלו המוכרים היו ממניס בכל זמן הצית דככל דור דור היו משתנים הממונים לכן פירש דלותן הכשרים שבכל מניו ומיניו מנה התנא במשנתו: **מי שהי באווס הדור**. כשעלו ישראל מן הגולה מנה אותן שהיו כדורו ולא כל הממונים שהיו בזמן הצית: **על כולן הוא אומר וכו'**.

תורה אור השלם

עין משפט

ג' מצוה

מה א מיי פרק ו מליכורי מנחם הלכה ד: **מו ב מיי פרק א מתמורה הלי"ח:** **מו ג מיי פ"ו מכל המקדש הלי"ג** ובהשגות: **ד ד מיי ע"ה ה"א:**

נוסחת הבבלי

(א) דבן ורבי זון כי והרבע היו אין לוחין כו': (ב) מתמיה בן שמואל כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מתן טעין על הרשעים נאמר וכי לדיק לברכה ועל אלו נאמר שם רשעי' ירקב מ"ד כשרי דור ודור יצא למנות עליהן דהא חומר ז"ל מ"ד מי שהי באווס דור מנה מה שדורו על מי נאמר ז"ל ע"ן קטין וחבירו כל"ל והוא כימות פ"ג וגי הספרים משוגשת ועי' כפי מ"ח טעם מרזוח ועיין בקי"ט שהביא הגמרא דיומא ע"ס:

ציון ירושלים

הוגרם בן לוי על השיר. ע"י חוספות ז"י מ"ש מה ועי' שו"ת (ה) אלא' סימן טו בצהנת בני הכרע עס:

תורה אור השלם

1. ואם בל בחמה עטמה אשר לא יקריבו עטמה קרבן לוי והעמיד את דב"המה לפני הבדן: ויקרא בו יא
2. והעריך הבדן אתה בין טוב ובין רע כפרק ד הבדן בן יחוד:
3. זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב: משלי י ז